

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

ในปัจจุบันการสื่อสารมวลชนประเภท “โทรทัศน์” เป็นสื่อที่มีแรงจูงใจสูงในการส่งข้อมูลข่าวสาร กว้างขวาง ทำให้สามารถเข้าถึงและใกล้ชิดกับผู้รับชมได้ในทุกครัวเรือน โทรทัศน์มีศักยภาพที่สามารถนำเสนอได้ทั้งภาพและเสียงที่เหมือนจริงที่ปรากฏผ่านออกมาในรูปแบบรายการประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นละคร (Drama) ข่าว (News) พุดคุย (Talk) แข่งขัน (Game) สารคดี (Documentary) หรือป๊อปปูล่า (Variety) ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าโทรทัศน์มีบทบาทต่อวิถีชีวิตของประชาชนในยุคปัจจุบันเป็นอย่างมาก

รายการของสถานีโทรทัศน์แต่ละประเภทมีอยู่หนึ่งประเภทที่ได้รับความสนใจจากผู้ชมเป็นประจำทุกวันคือรายการข่าว เพราะข่าวทำให้ประชาชนได้ทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละวันข่าว คือ การรายงานเหตุการณ์ สถานการณ์หรือเรื่องราวที่น่าสนใจ ซึ่งการรายงานข่าวมีความสำคัญมากในสังคมปัจจุบัน เพราะประชาชนจำเป็นต้องรับทราบข่าวสารสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำลังเป็นอยู่ของสังคมในทุก ๆ ด้าน ดังนั้นเหตุการณ์ใดควรได้รับการรายงานข่าวนั้นจะต้องยึดหลักการพิจารณาคุณค่าข่าว 2 ประการ คือ ความสำคัญ (Significance) เหตุการณ์อะไรก็ตามที่เกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ผลกระทบดังกล่าวจะมีผลในวงกว้าง และอีกประการหนึ่งคือความน่าสนใจ (Interest) หมายถึง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วทำให้ประชาชนสนใจใคร่อยากรู้ อยากรู้อยากเห็น โดยพิจารณาตามองค์ประกอบของข่าว (News Elements) คือ ความสด ความใกล้ชิด ความผิดปกติ ความเป็นปฏิกิริยา ความขัดแย้ง ความลึกลับซับซ้อน ความกระทบกระเทือน และความก้าวหน้า

สำหรับเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ปรากฏเป็นที่น่าสนใจนั้นสามารถที่จะจัดเป็นการรายงานข่าวสั้นได้ โดยแต่ละเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีความเข้มข้นและส่งผลกระทบต่อสังคมในระดับที่แตกต่างกันกล่าวคือ บางเหตุการณ์เกิดขึ้นแล้วหายไปไม่อยู่ในความสนใจของประชาชนอีกต่อไป และจะสนองความต้องการอยากรู้อยากเห็นแก่ประชาชนเท่านั้น เหตุการณ์เหล่านี้จะเป็นข่าวเบา (Soft News) ได้แก่ ข่าวอาชญากรรม ข่าวบันเทิง และข่าวกีฬา เป็นต้น ในขณะที่เหตุการณ์บางเหตุการณ์มีประเด็นความน่าสนใจต่อเนื่องระยะหนึ่งและมีผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของ

ประชาชนมากกว่าข่าวที่มีองค์ประกอบของความน่าสนใจเพียงอย่างเดียว เหตุการณ์เหล่านี้เป็นข่าวหนัก (Hard News) ได้แก่ ข่าวเศรษฐกิจ ข่าวการเมือง ข่าวสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

ด้วยบทบาทและมีอิทธิพลของโทรทัศน์ซึ่งถือได้ว่าเป็นสื่อมวลชนที่มีผลต่อชีวิตประจำวัน และเป็นส่วนหนึ่งของความเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ การเมืองและวัฒนธรรม ซึ่งสามารถส่งผลกระทบต่อทัศนคติและค่านิยม รวมทั้งสามารถปลูกฝัง ความเชื่อ ความศรัทธาให้แก่ผู้รับชมได้ เห็นได้จากผลงานวิจัยของ วสันต์ อดิษฐ์ (2533, น33) พบว่า สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับการยอมรับในเรื่องคุณสมบัติต่างๆ โดยมีสื่อมวลชนเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการนำเสนอข่าวสารให้มีความถูกต้องเที่ยงธรรม และครอบคลุมทุกประเด็น ทั้งนี้ สื่อโทรทัศน์เป็นสื่อที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากกว่าสื่ออื่น อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์จึงมีบทบาทสำคัญต่อทัศนคติและการเรียนรู้ของผู้รับชม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอรูปแบบรายการประเภท ข่าวผ่านสื่อโทรทัศน์ ซึ่งได้รับความนิยมในการรับชมค่อนข้างสูง จะต้องผ่านการพิจารณาเนื้อหาให้มีความเหมาะสม พร้อมทั้งมุ่งเน้นรูปแบบวิธีการนำเสนอที่น่าสนใจ และทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งคำว่าข่าวนั้น จะต้องเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อคนในสังคม ทั้งในแง่ของด้านบวกและด้านลบของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2542) สะท้อนให้เห็นว่า ข่าวที่นำเสนอผ่านสื่อโทรทัศน์ยังคงมีบทบาทที่สำคัญในสังคม แม้ว่าจะมีสื่ออื่นเกิดขึ้นมากก็ตาม แต่การแข่งขันของการนำเสนอข่าวยังคงผูกพันกับทิศทางการเติบโตของสื่อต่างๆ ในสังคม

ในปัจจุบันสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี ใช้แหล่งข่าวจากสำนักข่าวไทย ซึ่งเป็นศูนย์กลางในการผลิต รวบรวม จัดเก็บ และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เน้นความเป็นกลาง ถูกต้อง เชื่อถือได้ และทันเหตุการณ์ ยึดหลักการนำเสนอข่าวตามมาตรฐานทางวิชาชีพ โดยนำเสนอผ่านสื่อของบริษัทที่หลากหลาย ได้แก่ สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี โทรทัศน์ดาวเทียม เครือข่ายสถานีวิทยุ อสมท. ใช้เทคโนโลยี ในการรายงานข่าว ผ่านเว็บไซต์ www.mcot.net สื่อคอมพิวเตอร์ออนไลน์ (Computer Online) และสื่ออื่น ๆ โดยมีศูนย์ข่าวของสำนักข่าวไทย อยู่ในส่วนภูมิภาค 4 แห่ง คือ ศูนย์ข่าวภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่ ศูนย์ข่าวภาคตะวันออกเฉียงเหนือจังหวัดขอนแก่น ศูนย์ข่าวภาคใต้ อำเภอลาดใหญ่ จังหวัดสงขลา และศูนย์ข่าวอันดามัน จังหวัดภูเก็ต

เพื่อให้สอดคล้องกับกลุ่มผู้ชม ที่เลือกรับชมข่าวในแต่ละช่วงเวลา อาทิ 9 Speed เป็นรายการข่าวที่นำเสนอข่าวสั้นให้ผู้ชมรับทราบในประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นเท่านั้น, ข่าวภาคเที่ยง/ข่าวภาคค่ำ เป็นการนำเสนอข่าว โดยผู้ประกาศข่าวจากสำนักข่าวไทย ทำหน้าที่อ่านข่าว ตามบทของบรรณาธิการข่าวที่เรียบเรียงขึ้น แล้วจึงนำเสนอต่อผู้ชม, รายการข่าว คูญโฆมงข่าวเช้า และรายการคู่ข่าวเสาร์ อาทิตย์ มีทำให้รูปแบบรายการที่เหมือนกัน คือ ผู้ประกาศข่าวจะทำหน้าที่เล่าขานนำเสนอต่อผู้ชมรายการ สำหรับรายการคืบข่าวครบประเด็น เป็นการดำเนินรายการ โดยผู้ประกาศ

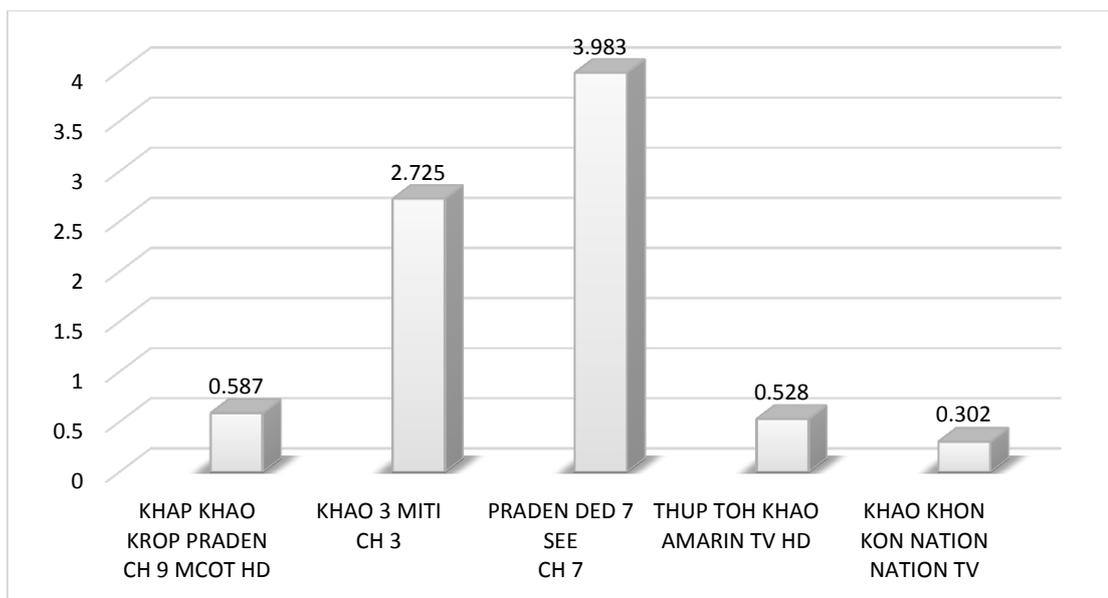
ข่าวจะทำหน้าที่ อ่านข่าวตามบทของบรรณาธิการข่าวที่เรียบเรียงขึ้น พร้อมเล่าข่าว สรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน นอกจากนี้ในช่วงเวลาการออกอากาศของรายการ คับข่าวครบประเด็น มีจำนวนผู้ชมให้ความสนใจมากกว่ารายการข่าวในช่วงเวลาอื่นของสถานีโทรทัศน์ 9 MCOT HD โดยจากข้อมูลของบริษัท เอจีบี นีลเส็น มีเดีย รีเสิร์ช (ประเทศไทย) พบว่ามีเรตติ้งเฉลี่ยใน 1 ปี ย้อนหลัง นับตั้งแต่ 1พฤษภาคม 2558 – เมษายน2559 อยู่ที่ 0.58 เมื่อเปรียบเทียบกับรายการคู่แข่งในแต่ละสถานีโทรทัศน์ สรุปได้ดังนี้ (ตารางที่ 1.1 และภาพที่ 1.1)ทำให้ผู้ศึกษาต้องการทราบถึงปัจจัยใดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมมารับชมรายการ เพื่อให้นำไปสู่การพัฒนาการต่อไป

โดยการศึกษารายการคับข่าว ครบประเด็น ของ สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี มีการนำเสนอรายการข่าวมีรูปแบบ วิธีการนำเสนอ ข่าว โดยใช้ความน่าเชื่อถือของสำนักข่าวไทยที่เป็นหน่วยงานที่มีการดำเนินงานมาเป็นระยะเวลานาน จากรูปแบบการนำเสนอข่าวในแต่ละสถานีโทรทัศน์ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแต่ละสถานีโทรทัศน์มีความพยายามจะนำเสนอรายการข่าวให้มีความแตกต่างกัน สถานีโทรทัศน์ ซึ่งในปัจจุบันมีรายการอยู่หลากหลายรูปแบบ ทำให้ผู้ทำวิจัยสนใจที่จะศึกษาในเรื่องของความพึงพอใจและพฤติกรรมของผู้ชมรายการ

ตารางที่ 1.1 การเปรียบเทียบกับรายการคู่แข่งในแต่ละสถานีโทรทัศน์

Month \ Year	KHAP KHAO KROP PRADEN	KHAO 3 MITI	PRADEN DED 7 SEE	THUP TOH KHAO	KHAO KHON KON NATION
	CH 9 MCOT HD	CH 3	CH 7	AMARIN TV HD	NATION TV
May 2015	0.656	2.819	4.625	0.298	0.298
June 2015	0.740	2.948	3.984	0.343	0.283
July 2015	0.573	3.012	3.880	0.357	0.246
August 2015	0.604	2.570	4.374	0.395	0.331
September 2015	0.685	2.450	4.004	0.620	0.350
October 2015	0.601	2.756	4.223	0.565	0.340
November 2015	0.651	2.731	3.333	0.577	0.275
December 2015	0.563	2.473	3.033	0.559	0.304
January 2016	0.486	2.694	3.712	0.605	0.269
February 2016	0.478	2.857	4.025	0.713	0.330
March 2016	0.508	2.670	4.415	0.658	0.358
April 2016	0.502	2.719	4.185	0.649	0.238
Total	7.047	32.699	47.793	6.339	3.622
Summary Columns	<u>0.587</u>	2.725	3.983	0.528	0.302

ที่มา: บริษัท เอจีบี นีลเส็น มีเดีย รีเสิร์ช (ประเทศไทย)

ภาพที่ 1.1 แสดงการเปรียบเทียบเรตติ้งกับรายการคู่แข่งในแต่ละสถานีโทรทัศน์

ที่มา: บริษัท เอจีบี นิลเส็น มีเดีย รีเสิร์ช (ประเทศไทย)

ทำให้ผู้วิจัยสังเกตเห็นถึงศักยภาพของการนำเสนอข่าวไปถึงกลุ่มผู้ชมที่มีความหลากหลาย จึงทำการศึกษาในประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการรับชมและความพึงพอใจที่มีต่อรายการ คับข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปรับเปลี่ยน รูปแบบรายการ ตลอดจนกลยุทธ์การสื่อสารการตลาดให้ตอบรับกับความต้องการผู้บริโภค เข้าถึง ผู้บริโภคในทุกเพศทุกวัย และเกิดประโยชน์สูงสุดต่อสังคมต่อไป

1.2 ปัญหำนำวิจัย

1. ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการคับข่าวครบประเด็นในเขต กรุงเทพมหานครมีผลต่อพฤติกรรมการรับชมรายการอย่างไร
2. ความแตกต่างของลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการคับข่าวครบประเด็นในเขต กรุงเทพมหานครมีผลต่อความพึงพอใจในการรับชมรายการอย่างไร
3. พฤติกรรมการรับชมรายการคับข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับชมรายการอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการรับชมของผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาความแตกต่างระหว่างประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการค้ำข่าว ครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานครกับพฤติกรรมและความพึงพอใจในการรับชมรายการค้ำข่าว ครบประเด็น
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครกับความพึงพอใจในการรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1: ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันพฤติกรรมกรรมการรับชมรายการแตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2: ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานครแตกต่างกันความพึงพอใจในการรับชมรายการแตกต่างกัน

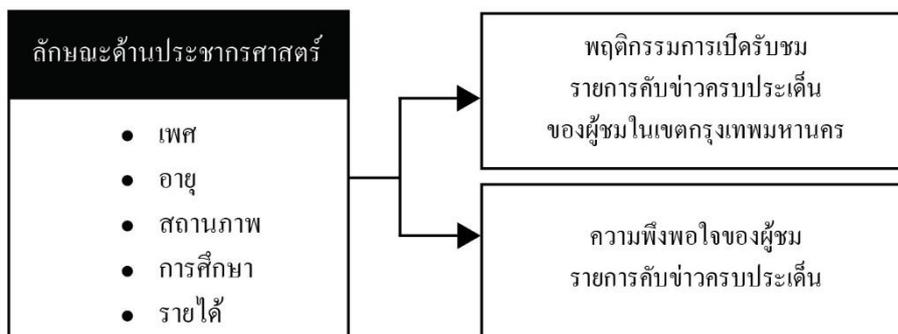
สมมติฐานที่ 3: พฤติกรรมการรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการรับชมรายการ

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง " พฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจ ที่มีต่อรายการ ค้ำข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานคร" ผู้ศึกษาได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่เคยรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นไม่น้อยกว่า 1 เดือน และ มีอายุ ระหว่าง 18 - 60 ปี ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลระหว่าง 1 มีนาคม - 30 เมษายน 2559 เป็นระยะเวลาประมาณ 2 เดือน

1.6 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ สามารถวางกรอบแนวคิดและทฤษฎีและตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย (ภาพที่ 1.2) ดังนี้

ภาพที่ 1.2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบลักษณะประชากรของผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็น ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำไปปรับปรุงรายการให้ตรงกลุ่มเป้าหมายที่แท้จริง
2. เพื่อนำข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมมารับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครในการปรับปรุงช่องทางการให้ข่าวสารที่เข้าถึงผู้ชมรายการอย่างมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อทราบถึงความพึงพอใจของผู้ชมในเขตกรุงเทพมหานครที่มีต่อรายการค้ำข่าวครบประเด็น เพื่อนำไปปรับปรุงรูปแบบรายการตามความพึงพอใจของผู้รับชมรายการ

1.8 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. รายการข่าว หมายถึง รายการที่เนื้อหาเป็นข่าวที่เกิดขึ้นโดยการผลิตที่เสริมให้ดูน่าสนใจ
2. รายการค้ำข่าวครบประเด็น หมายถึง รายการที่นำเสนอข่าวใหญ่ใกล้ตัว ผู้ประกาศข่าวอ่านข่าวตามบทบรรณาธิการข่าว พร้อมเล่าข่าวสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน นำเสนอเป็นประจำทุกวันจันทร์ถึงวันศุกร์ ระยะเวลา 21:45-22:30 น. ของสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี
3. การนำเสนอข่าว หมายถึง วิธีการนำเสนอข่าวแบบอ่านข่าวตามบท (script) ผ่านพิธีกรด้วยภาษา น้ำเสียง ที่เข้าใจง่าย
4. ผู้ชมรายการ หมายถึง ผู้ชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นตั้งแต่อายุ 18 ปี – 60 ปี ที่เปิดรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นในเขตกรุงเทพมหานคร
5. ผู้ดำเนินรายการ (พิธีกร) หมายถึง พิธีกรที่ทำหน้าที่เสนอข่าวและวิเคราะห์ข่าวในรายการค้ำข่าวครบประเด็น
6. พฤติกรรมมารับชมรายการข่าว หมายถึง ความถี่ ระยะเวลา ช่วงเวลา การรับชมรายการค้ำข่าวครบประเด็นของสถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ทีวี

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกภายในจิตใจของผู้ชมที่มีต่อรายการลับข่าวครบประเด็น ประกอบด้วยความพึงพอใจ 4 ด้านคือ รูปแบบ เนื้อหารายการ การนำเสนอรายการ และคุณสมบัติของผู้ดำเนินรายการ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจในพฤติกรรมมารับชมรายการ